

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Учена рада університету
протокол № 3
від «20» квітня 2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи гарант
освітньої програми
зі спеціальності 014 Середня освіта
(Українська мова і література)
доктор філологічних наук, професор

Олена МАЛЕНКО
Від «15» квітня 2022 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

другий (магістерський)

(назва рівня вищої освіти)

магістр

(назва ступеня, що присвоюється)

Галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

(код та найменування спеціальності)

Ректор Харківського
національного педагогічного
університету імені
Г. С. Сковороди

Ю. БОЙЧУК
від «21» квітня 2022 р.

**ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»

Проректор з навчально-наукової роботи Володимир БОРИСОВ

Директор Центру забезпечення якості освіти Тетяна ГРАНОВСЬКА

Гарант освітньої програми Олена МАЛЕНКО

Декан українського мовно-літературного
факультету імені

Г. Ф. Квітки-Основ'яненка Костянтин ГОЛОБОРОДЬКО

Голова Співки студентів та молоді

українського мовно-літературного

факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Євген БОНДАРЕНКО

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

Українським мовно-літературним факультетом імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Освітньо-професійна програма «Українська мова і література в закладах освіти» з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти є нормативним документом, який регламентує компетентності, нормативні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги в підготовці магістрів.

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією українського мовно-літературного факультету ім. Г. Ф. Квітки-Основ'яненка протокол № 3 від «30» березня 2022 р.

Ученою радою українського мовно-літературного факультету ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка протокол № 8 від «31» березня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Ученої ради університету протокол № 3 від «20» квітня 2022 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою в складі:

1. Маленко Олена Олегівна — доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики;
2. Голобородько Костянтин Юрійович — доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету;
3. Мельников Ростислав Володимирович — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;
4. Щербакова Наталія Володимирівна — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови;
5. Ткач Ольга Вікторівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики;
6. Марцин Світлана Олександрівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики;
7. Лебеденко Юлія Миколаївна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови;
8. Муслієнко Олена В'ячеславівна — кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;

9. Веретюк Тетяна Володимирівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;
10. Румянцева-Лахтіна Оксана Олександрівна — методист Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», учитель-методист української мови та літератури вищої категорії;
11. Бондаренко Євген Олександрович — голова Спілки студентів та молоді українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка.

РЕЦЕНЗІЇ – ВІДГУКИ

зовнішніх стейкхолдерів:

1. Терещенко Василь Миколайович — кандидат філологічних наук, доцент, начальник відділу аналітики та досліджень Українського центру оцінювання якості освіти.
2. Сідельник Вікторія Леонідівна — учитель-методист української мови та літератури вищої категорії, керівник методичного об'єднання учителів-україністів Харківського приватного навчально-виховного комплексу «Авторська школа Бойка».

Рецензії зовнішніх стейкхолдерів додаються

**1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (
УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)**

1.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, український мовно-літературний факультет.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література) Освітня кваліфікація: Магістр середньої освіти (українська мова і література)
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Українська мова і література в закладах освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці (на базі першого рівня повної вищої освіти)
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія УД № 21002718 від 12 червня 2018р. Протокол № 130 рішення Акредитаційної комісії
Цикл / рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-ENEA – другий цикл, EQFLLL –7 рівень
Передумови	Наявність освітнього рівня «бакалавр»/ «спеціаліст»/«магістр»
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	2022 – 2023
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2 – Мета освітньо-професійної програми	

Підготовка магістрів середньої освіти, учителів та викладачів української мови і літератури, які володіють фундаментальними знаннями інноваційного характеру, уміннями їх практичного використання в процесі навчання української мови й української літератури, здатних до здійснення наукових філологічних досліджень та вирішення складних завдань і проблем психолого-педагогічного характеру з урахуванням вимог НУШ.

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p>Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література) Об’єкт вивчення: освітньо-виховний процес у закладах загальної (базової) й профільної (з поглибленим вивченням філологічних дисциплін) середньої та фахової передвищої освіти (українська мова та література). Цілі навчання: формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови та української літератури загальної (базової) й профільної (з поглибленим вивченням філологічних дисциплін) середньої школи та викладачів української мови та літератури фахової передвищої школи. Теоретичний зміст предметної області: сучасні концепції вивчення української мови як системи одиниць; терміни мовознавства, методики мовного аналізу тексту; сучасні концепції вивчення історії української літератури на тлі світового літпроцесу; терміни теорії літератури; актуальні концепції сучасної лінгводидактики й методики викладання літератури. <i>Методи, методики та освітні технології</i> наукового пізнання української мови в її діяхронії та синхронії, української літератури як художньо-естетичного складника світової літератури в її історичному розвитку й сьогоденні; <i>методи, методики й освітні технології</i> практичного вивчення української мови, української літератури в середній і старшій школі. <i>Інструменти та обладнання:</i> тематичні навчальні аудиторії, інформаційно-цифрові технології в науковому пізнанні та практичному навчанні української мови, вивченні української літератури.</p>
<p>Орієнтація освітньо-професійно ї програми</p>	<p>Освітньо-професійна. Професійні акценти — учитель, викладач української мови та літератури з креативним і критичним мисленням, здатний до наукового пошуку та самостійного навчання впродовж усього життя, адаптований до умов сучасних закладів загальної/профільної середньої освіти, фахової передвищої освіти; позашкільних закладів різних типів, форм власності, підпорядкування.</p>
<p>Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації</p>	<p>Фахова освіта в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка із предметної спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література). Формування професіонала із сучасним науковим світоглядом і мисленням, який здатний здійснювати компетентнісне навчання української мови і викладання літератури, володіє сучасними методиками для виконання професійних завдань та обов’язків освітнього, виховного та інноваційного характеру в галузі педагогіки, методики загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти, здатний до здійснення самостійних наукових досліджень філологічної та модичної спрямованості. <i>Ключові слова:</i> учитель, викладач, загальна/профільна середня освіта, фахова передвища освіта; українська мова, українська література, світова література, методика навчання мови, методика вивчення/викладання літератури.</p>

Особливості програми	Програма орієнтується на сучасні наукові досягнення в галузі філології, педагогіки, методики навчання мови і вивчення літератури в закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти, враховує специфіку роботи вчителя й викладача української мови й літератури, орієнтує на актуальні мовно-літературні й суспільні ситуації сьогодення, у межах яких студент визначає професійну та наукову кар'єру.
4 – придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Навчальна, навчально-виховна та організаційна діяльність у галузі загальної/профільної середньої освіти, фахової передвищої освіти та дотичних до неї сферах (видавництва, центри й агенції перекладу). Основна (базова) середня школа, ліцеї, гімназії, заклади фахової передвищої освіти (коледжі) та позашкільної освіти учнівської молоді.</p> <p>Первинні посади: учитель української мови й літератури, викладач української мови й літератури в закладах фахової передвищої освіти, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з учнями. 2320 / 25157 Учитель середнього навчально-виховного закладу 2320 / 24420 Викладач професійного навчально-виховного закладу 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу</p> <p>Випускник може бути експертом, консультантом та радником із фахових (філологічних, перекладознавчих, методичних) питань у державних та приватних установах, в органах виконавчої влади місцевого самоврядування, в громадських організаціях.</p>
Подальше навчання	<p>Можливість навчання за програмами: 8 рівня НРК, третього циклу FQ-EHEA та 8 рівня EQF-LLL.</p> <p>Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем у споріднених галузях наукових знань; отримання післядипломної освіти; підвищення кваліфікації; академічна мобільність.</p> <p>Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі вищої освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.</p>
5 – Викладання та оцінювання	

<p>Викладання та навчання</p>	<p>Освітній процес побудований на засадах студентоцентрованого, професійно та особистісно орієнтованого навчання, реалізація якого передбачає набуття фахових знань та максимальний розвиток умінь та навичок їх використання в практиці навчання мови і вивчення літератури, що забезпечується поєднанням теоретичного й практичного навчання з упровадженням в освітній процес професійних практик .</p> <p>Лекційні заняття мають проблемно-пошуковий, евристичний характер з використанням аналізу, синтезу, порівняння й зіставлення, моделювання, аналогій, діалектики, абстрагування, конкретизації; з реалізацією історичного, системного та логічного підходів. Практичні заняття передбачають використання традиційних й інноваційних методів навчання; методів сучасного лінгвістичного та літературознавчого аналізу; компаративного аналізу літературних явищ, упровадження інноваційних освітніх технологій, що ґрунтуються на компетентнісному, діяльнісному (насамперед комунікативному), інтегрованому підходах до навчання.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студента здійснюється через використання елементів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних рекомендацій та завдань. Акцент зроблено на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти впродовж життя.</p> <p>Можливість дистанційного навчання та зворотній зв'язок зі здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою онлайнової системи Moodle.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає таке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою; – оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання;
	<ul style="list-style-type: none"> – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь (у навчальних і робочих програмах та силабусах); – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур. <p>100-бальна система оцінювання впроваджується через такі види контролю з накопиченням отриманих балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточний (усне та письмове опитування), контрольний, проміжний (захист практичних та самостійних робіт, семінарські заняття, контрольні роботи); – підсумковий: усні та письмові екзамени, залікові роботи, захист звітів з практик, самоконтроль; – атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
<p>6 – Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані (освітні, педагогічні, філологічні) задачі й практичні проблеми в галузі середньої й фахової передвищої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в закладах загальної освіти (основній (базовій, профільній) середній школі) та у фахової передвищої освіти.</p>

<p style="text-align: center;">Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Вільне володіння державною (українською) мовою для здійснення професійної комунікації й міжособистісного спілкування.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, сприйняття інформації, постановки мети й вибору шляхів її досягнення.</p> <p>ЗК 3. Здатність до навчання та самонавчання з використанням різних джерел інформації, здатність до системного наукового мислення, креативність.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати набуті знання в практичній діяльності з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти на підставі етичних суджень, керуватися сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва. Бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 6. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, саморозвитку, самонавчання, саморегулювання, самоорганізації; здатність адаптуватися й діяти в новій ситуації.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді та автономно, конструктивно взаємодіяти з іншими людьми, незалежно від їхнього походження та особливостей культури; повага до інакшості.</p> <p>ЗК 8. Здатність і готовність до активного спілкування в науковій, професійній, педагогічній і соціальній сферах діяльності; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі.</p> <p>ЗК 9. Здатність критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень науки та соціальної практики.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважно і дбайливо ставитися до історичної спадщини та культурних традицій.</p> <p>ЗК 11. Здатність визначати рівень і мотиви розвитку особистості, формувати ціннісне ставлення до пізнавальної діяльності.</p>
	<p>ЗК 12. Здатність до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, прагнення до збереження власного здоров'я та здоров'я інших, а також до збереження навколишнього середовища.</p>
	<p>СК 1. Здатність самостійно опановувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень методичної та філологічної науки й соціальної практики.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати теоретико-практичні знання традиційних та сучасних освітніх концепцій, законів психології, педагогічних теорій, технологій, методів і прийомів у навчанні української мови та вивченні української літератури.</p> <p>СК 3. Здатність планувати, організовувати й здійснювати педагогічну (освітню) діяльність і педагогічний процес з навчання української мови й вивчення української літератури відповідно до навчальних завдань у закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти.</p> <p>СК 4. Знання теорії і володіння практичними навичками моделювання й конструювання освітнього процесу й змісту професійної підготовки учителя-філолога й викладача-філолога (україніста), організації і проведення самостійної й дослідницької роботи здобувачів освіти з мовознавчих і літературознавчих дисциплін.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі; володіти фаховою (філологічною, дидактичною) термінологією, чинними орфографічними та пунктуаційними нормами української мови для здійснення усної та письмової наукової комунікації (наукове дослідження),</p>

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>професійної (навчальний процес) та міжособистісного спілкування; оформлювати виробничу, дослідницьку, аналітичну й звітну документацію з освітнього процесу в закладах загальної/ профільної середньої освіти та фахової передвищої.</p> <p>СК 6. Уміння здійснювати моніторинг закономірностей розвитку і формування особистості, способів її пізнавальної діяльності, визначати психолого-педагогічні методи вирішення завдань навчально-виховної роботи; забезпечувати можливість розвитку та формування особистості з урахуванням різних умов спілкування.</p> <p>СК 7. Здатність проводити шкільні уроки та позакласні заходи з української мови й літератури в закладах загальної/профільної середньої освіти, а також заняття різних типів у закладах фахової передвищої освіти (лекція, семінар, практичне) і здійснювати різні форми контролю знань.</p> <p>СК 8. Знання лінгвістичних, соціолінгвістичних, психолого-педагогічних, лінгвокультурних засад навчання української мови (лінгводидактика); шляхів формування комунікативної, лінгвістичної, соціолінгвістичної, соціокультурної компетентностей здобувачів освіти.</p> <p>СК 9. Розуміння мови як багаторівневої системи, яка складається з мовних одиниць різних рівнів: фонологічного (фонетичного), лексико-семантичного, морфологічного, синтаксичного (основні рівні); морфонологічного, словотвірного, фразеологічного (проміжні рівні) у динаміці лінгвістичних учень.</p> <p>СК 10. Знання процесу історичного розвитку української мови й наявних концепцій (лінгвістичних учень) щодо формування фонетичної, лексичної, граматичної систем української мови, розуміння внеску в розвиток української літературної мови відомих письменників, лексикографів, мовознавців.</p> <p>СК 11. Розуміння поняття «текст», його визначальних характеристик; знання методики мовного і літературознавчого аналізу текстів різних стилів, жанрів.</p>
---	---

СК 12. Здатність організувати навчання української мови в усіх його формально-змістових складниках відповідно до чинних програм для середньої та старшої школи, а також відповідно до програм НУШ у середній ланці шкільної мовної освіти (5-6 класи) й прогнозувати наступність подальшої мовної освіти в старших класах НУШ.

СК 13. Здатність реагувати на зміни у формально-змістовому компоненті програмного матеріалу з української мови в умовах НУШ, зокрема вміння надавати знанням функційності, а процесу їх засвоєння — умотивованості; уміння встановлювати зв'язки між результатом учіння (засвоєними знаннями) і тим, заради чого навчання мови має сенс (прагматична мета, зокрема здатність здійснювати комунікацію).

СК 14. Здатність усвідомлювати мету шкільної мовної освіти, яка в умовах НУШ полягає в розвитку особистості здобувача освіти засобами предмета, тобто пізнання мови як цілісної системи, що забезпечує розвиток людини, та формування компетентного мовця, носія духовності, культури й традицій українського народу.

СК 15. Здатність послуговуватися в професійній та приватній комунікації всім ресурсом української та іноземної мови для розв'язання соціальних та особистих завдань, уміння висловлювати й обстоювати свою позицію, вести діалог, здійснювати ефективну комунікацію у фаховій сфері українською та іноземною мовами.

СК 16. Знання теоретико-методологічних засад вивчення літературного твору з урахуванням його жанрових ознак, художнього-естетичного напрямку, специфіки відтворення в ньому суспільно-історичної й культурної доби, індивідуально-авторських стильових особливостей наративу митця.

СК 17. Здатність виявляти закономірності українського й загального (світового) літературного процесу, визначати специфіку й значення літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики й культурної епохи України й інших культур і країн.

СК 18. Здатність критично оцінювати художній твір; визначати роль та особливості сюжету, композиції, системи образів та засобів художньої виразності в їхньому поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора; володіти традиційними та новітніми методами й прийомами на уроці/занятті з літератури, розуміти механізми дидактичної дії цих форм роботи, здатність коректно застосовувати їх у навчальній діяльності.

СК 19. Здатність орієнтуватися в поняттях і термінах теорії літератури, працюючи з ними на уроках (заняттях) з літератури та здійснюючи наукове дослідження з літературознавства, розуміти їхню сутність і значення для вивчення літературних творів, їхніх визначальних характеристик (жанр, ідея, тема, мотив, образ тощо); визначати завдання різних напрямів літературознавства; аналізувати ключові проблеми літературознавства з урахуванням класичних традиційних поглядів і новітніх теорій.

СК 20. Здатність самостійно опрацьовувати науково-методичну літературу, вивчати наявний досвід науковців і застосовувати в науково-професійній практиці надбання сучасних методик вивчення української літератури (біографічний, текстуальний, ідейно-художній, компаративний аналіз літературних текстів).

СК 21. Здатність усвідомлювати мету вивчення української літератури в умовах НУШ й впроваджувати її в освітній контент, зокрема, сприяти розвитку читацької компетентності учня, художнього сприйняття ним навколишнього світу, емоційного інтелекту, емпатії, осмислення конкретно-історичного та загальнолюдського значення зображеного письменником;

	<p>виховання національно свідомих громадян України; формування гуманістичного світогляду, національних і загальнолюдських цінностей.</p> <p>СК 22. Здатність здійснювати реалізацію міжпредметних філологічних зв'язків та володіти спеціальними методиками вивчення в школі інтегрованих курсів «Українська мова та українська література»; «Українська мова, літератури», що передбачене стратегіями мовно-літературної освіти НУШ.</p>
7 – Програмні результати	
Знання та розуміння	<p>ПРН 1. Фундаментальні знання сукупності світоглядних теорій, які зумовлюють методологію виховання і навчання, становлення відповідного типу особистості; знання поняттєвого апарату педагогіки й психології, механізмів компонування змісту освіти, забезпечення контролю за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів середньої та фахової передвищої освіти, здійснення управління якістю освіти в навчальному закладі різного рівня (загальна/профільна середня освіта та фахова передвища освіта).</p> <p>ПРН 2. Знання методичних основ навчальної взаємодії учителя/викладача та учнів/ студентів; знання показників ефективності навчальних занять, шляхів активізації навчально-пізнавальної діяльності, розуміння специфіки підготовки й проведення занять різних типів; знання різних видів позааудиторних форм навчання та вимог до організації самостійної роботи; знання специфіки організації роботи з учнями з особливими освітніми потребами.</p> <p>ПРН 3. Фундаментальні знання основних розділів сучасного українського мовознавства: фонетики, лексикології, фразеології, будови слова й словотвору, морфології, синтаксису; розуміння природи й функціоналу мовних одиниць основних рівнів мови (фонологічного, лексико-семантичного, морфологічного, синтаксичного) й проміжних (морфонологічного, словотвірного, фразеологічного); знання основних лінгвістичних явищ на всіх рівнях мови.</p> <p>ПРН 4. Знання лінгвістичних учень, які зумовлюють сучасне розуміння української мови як системи різнорівневих одиниць, і закономірностей історичного становлення, розвитку й функціонування української мови (етапи набуття нею статусу літературної та державної мови в Україні).</p> <p>ПРН 5. Розуміння ролі мовних (рідної, державної та іноземної) засобів комунікації в процесах соціалізації здобувачів загальної освіти з урахуванням вимог НУШ, їхнього особистісного розвитку, здатностей здійснювати ефективну комунікацію для вирішення життєвих потреб.</p> <p>ПРН 6. Система знань про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання мови; знання сучасних технологій, методів, прийомів навчання мови; знання структури уроків мови різних типів; знання змісту програм різних рівнів з української мови для ЗЗО.</p> <p>ПРН 7. Фундаментальні знання літературознавчих понять і категорій; особливостей, етапів і тенденцій розвитку українського літературного процесу; світоглядної й художньо-естетичної специфіки літературних течій і напрямів; основних видів, принципів і прийомів аналізу літературного твору.</p> <p>ПРН 8. Знання основних етапів життя й творчості провідних класичних та сучасних українських письменників на тлі історичного розвитку національного та світового літпроцесу в його динаміці.</p> <p>ПРН 9. Знання про традиційні та сучасні методи й прийоми вивчення</p>

	літературного тексту для вибору оптимальної стратегії викладання залежно від рівня підготовки учнів та студентів відповідно до цілей навчання (здійснення різнорівневого аналізу літературного твору).
	<p>ПРН 10. Система знань про напрями й форми виховної роботи з мови та літератури в закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти; про організацію навчальної роботи, обладнання навчальних кабінетів; розуміння навчально-методичних проблем, над якими працює сучасна загальна, профільна й фахова передвища освіта.</p> <p>ПРН 11. Знання про соціально-психологічні особливості спілкування в малих та великих соціальних групах (клас, група, колектив); принципи і вимоги до соціальних комунікацій та публічних виступів у професійному середовищі.</p>
Застосування знань та розуміння (уміння)	<p>ПРН 12. Уміти демонструвати креативність, здатність до системного наукового мислення; самостійно опановувати нові знання; критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень науки та соціальної практики; уміти застосовувати знання законів діалектики, загальних філософських понять у розумінні розвитку мовознавства та літературознавства як гуманітарних наук.</p> <p>ПРН 13. Уміти аналізувати етапи формування і розвитку української літературної мови, специфічні процеси її історичної еволюції, ролі окремих діячів національної культури в становленні української літературної мови нового типу, її розвитку й історичного шляху до державного статусу.</p> <p>ПРН 14. Уміти диференціювати мовну систему за її основними рівнями (фонетичний, лексичний, морфологічний, синтаксичний) й аналізувати ці рівні відповідно до поставлених навчальних цілей та ситуацій; уміти виявляти синхронні тенденції лексичної, граматичної та стилістичної організації української мови відповідно до наявних лінгвістичних учень.</p> <p>ПРН 15. Уміти впроваджувати в освітній процес знання методологічних засад вивчення літературних творів відповідно до їхньої художньо-естетичного напрямку, жанру, суспільно-історичних та культурних ознак доби, творчої особистості письменника.</p> <p>ПРН 16. Уміти охарактеризувати літературний процес відповідного періоду в його художньо-естетичних особливостях; уміти ідентифікувати художній метод як естетичну категорію; уміти визначити основні риси сучасного українського літпроцесу, аналізувати твори сучасних письменників.</p> <p>ПРН 17. Уміти здійснювати мовний (порівневий) аналіз текстів різних стилів; текстуальний, ідейно-художній, інтерпретаційний, компаративний аналіз художнього твору (прозового, поетичного, драматургічного).</p> <p>ПРН 18. Володіти практичними навичками моделювання, конструювання й організації освітнього процесу в закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти (викладання мови і літератури); володіти практичними навичками коректного й доцільного застосування новітніх освітніх технологій та підходів (компетентнісний, інтегрований, комунікативний) у процесі навчання української мови і вивчення літератури або інтегрованих мовно-літературних курсів у закладах загальної/профільної освіти, розуміти механізми дії цих технологій, передбачати їхню продуктивність на занятті чи уроці з урахуванням вимог НУШ до всіх ланок загальної освіти.</p>

Формування суджень	<p>ПРН 19. Здатність формулювати, висловлювати та аргументувати власну позицію щодо конкретних питань мовознавства, мовного стану та мовної ситуації в Україні й інших країнах; щодо сучасного стану й перспектив української та світової лінгводидактики; брати участь у фахових дискусіях і дебатах.</p> <p>ПРН 20. Уміння доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних літературознавчих понять і явищ, визначати стан сучасної української літератури як складника світового літпроцесу; здатність переглядати власні</p>
	погляди та судження за наявності переконливих аргументів щодо конкретних питань літературознавства.
8 –Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення освітньо-професійної програми «Українська мова і література в закладах освіти» II-го (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється професорсько-викладацьким складом кафедри українознавства і лінгводидактики, української мови, кафедри української літератури та журналістики імені проф. Леоніда Ушкалова українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка. До викладання окремих дисциплін відповідно до передбачених ними навчальних компетентностей залучений професорсько-викладацький склад таких університетських кафедр: освітології та інноваційної педагогіки, психологічної та педагогічної антропології, філософії, теорії і практики англійської мови, інформаційних технологій.</p> <p>До реалізації освітньо-професійної програми залучаються професіонали-практики з досвідом роботи, які за фахом відповідають напрямку програми.</p> <p>Керівник проектної групи та викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми «Українська мова і література в закладах освіти», відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів, основний перелік яких включає: кабінет українознавства і лінгводидактики, кабінет української мови, кабінет української літератури, Український культурний центр, комп'ютерні класи з доступом до мережі інтернет, що створюють умови для набуття студентами фахових компетентностей зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).</p> <p>У навчальній та науковій діяльності використовуються книжкові фонди кабінетів, бібліотеки та читальних залів.</p> <p>Здобувачі освіти забезпечуються гуртожитками. Функціонують спортивний зал, спортивні майданчики, різноманітні спортивні секції і культурні центри. Пункти харчування пропонують якісне меню.</p> <p>Технічна перевірка письмових робіт проводиться Інститутом інформатизації освіти Університету за допомогою сертифікованої програмно-технічної системи «Unichек» для виявлення збігів/ідентичності/схожості у текстах письмових робіт.</p>

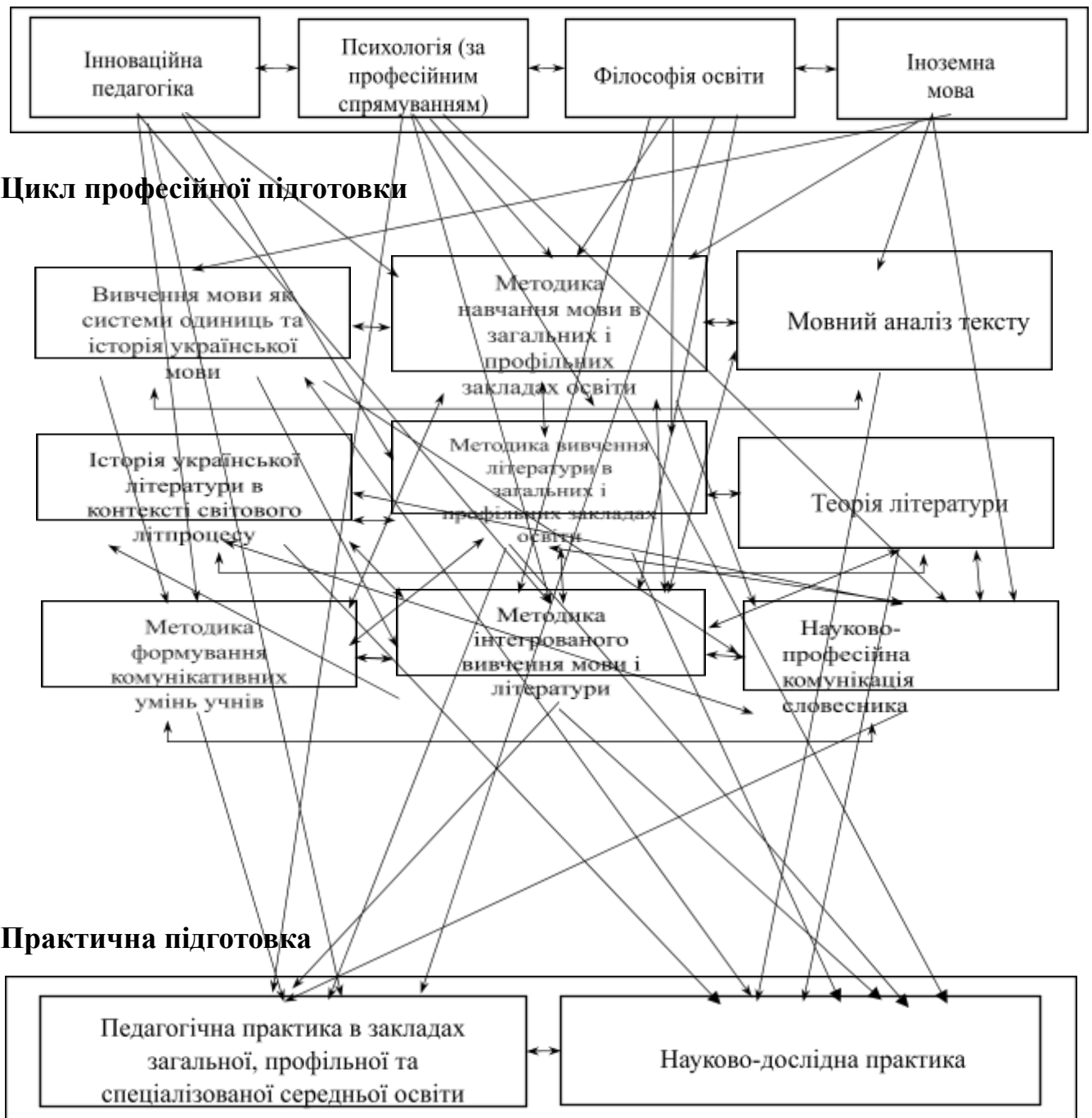
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://hnpu.edu.ua/; – український мовно-літературний факультет: http://hnpu.edu.ua/fac-ukr/; – точки бездротового доступу Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали; – навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua/); – електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://dspace.hnpu.edu.ua/; – сайт наукових праць: http://nauka.hnpu.edu.ua/; – електронна бібліотека: http://lib.hnpu.edu.ua/; – Міжнародна наукова база даних Web of Science (Наказ № 1286 від 19.09.2017 р. «Про надання доступу ВНЗ і науковим установам до
	<ul style="list-style-type: none"> електронних наукових баз даних»): http://login.webofknowledge.com/error/Error?Src=IP&Alias=WOK5&Error=IPError&Params=&PathInfo=%2F&RouterURL=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&Domain=.webofknowledge.com; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – програми практик; – дистанційне навчання: http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність передбачена Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (протокол № 2 від 22 лютого 2021 р.).</p> <p>Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвідносно із національною шкалою оцінювання, що уможливило взаємозарахування кредитів між різними університетами країни.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна кредитна мобільність може реалізовуватися учасниками освітнього процесу закладів вищої освіти України в закладах вищої освіти поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти в українських закладах вищої освіти на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване українським учасником освітнього процесу закладу вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої керівництвом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, у якому він постійно навчається або працює на основі індивідуальних запрошень.</p> <p>Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників: http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf</p> <p>Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформі <i>Prometheus, Intela, IBM, Coursera</i>; долучатися до програм <i>Erasmus+, Fulbright Research and Development Program</i></p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленневої підготовки.

2. Структурно-логічна схема

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Шифр за з/п	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
1. Теоретична підготовка				
1.1. Цикл загальної підготовки				
ОК 1	1.1	Інноваційна педагогіка	6	Іспит
ОК 2	1.2	Психологія (за професійним спрямуванням)	3	Залік
ОК 3	1.3	Філософія освіти	3	Залік
ОК 4	1.4	Іноземна мова	3	Іспит
1.2. Цикл професійної підготовки				
ОК 5	1.5	Вивчення української мови як системи одиниць та історія лінгвістичних учень	5	Іспит
ОК 6	1.6	Історія української літератури в контексті світового літпроцесу	5	Іспит
ОК 7	1.7	Методика навчання мови в закладах загальної та профільної освіти	4	Іспит
ОК 8	1.8	Методика вивчення української літератури в закладах загальної та профільної освіти	4	Іспит
ОК 9	1.9	Теорія літератури	3	Залік
ОК 10	1.10	Мовний аналіз тексту	3	Залік
ОК 11	1.11	Методика формування комунікативних умінь учнів	3	Залік
ОК 12	1.12	Методика інтегрованого вивчення мови і літератури	3	Залік
ОК 13	1.13	Науково-професійна комунікація словесника	4	Залік
2. Практична підготовка				
ОК 14	ОП 1	Педагогічна практика в закладах загальної, профільної та спеціалізованої середньої освіти	7,5	Залік
ОК 15	ОП 2	Науково-дослідна практика	4,5	Залік
3. Атестація на здобуття освітнього ступеня (захист кваліфікаційної роботи)				
			6	
Загальний обсяг обов'язкових компонент (з атестацією): 67				
Загальний обсяг вибіркового компонент: 23				
Загальний обсяг освітньо-професійної програми: 90				

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Українська мова і література в закладах освіти» спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Положення про випускну кваліфікаційну роботу здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Завершується атестація врученням диплому встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр середньої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта «Українська мова і література».

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ЗК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 2	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 1	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 2	+	+					+	+			+	+	+	+	+
СК 3	+	+					+	+			+	+	+	+	+
СК 4	+				+	+	+	+			+	+	+	+	+
СК 5	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 6	+	+	+				+	+			+	+	+	+	+
СК 7	+	+					+	+			+	+	+	+	
СК 8	+	+			+		+			+	+	+	+	+	+
СК 9					+					+		+	+	+	+
СК 10					+		+			+		+	+	+	+

CK 11					+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
CK 12	+	+			+		+			+	+	+	+	+	

СК 13	+	+			+		+			+	+	+	+	+	
СК 14	+	+			+		+			+	+	+	+	+	
СК 15				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 16						+		+	+			+	+	+	+
СК 17						+		+	+			+	+	+	+
СК 18						+		+	+			+	+	+	+
СК 19						+		+	+			+	+	+	+
СК 20						+		+	+			+	+	+	+
СК 21	+	+	+			+		+	+			+	+	+	+
СК 22	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Таблиця 2

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ПРН 1	+	+	+												+
ПРН 2	+	+					+	+			+	+		+	+
ПРН 3					+		+		+				+	+	+
ПРН 4					+	+			+		+	+	+	+	+
ПРН 5	+	+		+			+				+	+	+	+	+
ПРН 6	+	+			+		+			+	+	+	+	+	+
ПРН 7								+	+			+	+	+	+
ПРН 8				+		+		+				+	+	+	+
ПРН 9						+		+	+			+	+	+	+
ПРН 10	+	+					+	+				+	+	+	+
ПРН 11		+					+	+			+	+	+	+	+

ПРН 12		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 13					+		+			+	+		+	+	
ПРН 14					+		+			+	+	+	+	+	
ПРН 15						+		+	+			+	+	+	+

ПРН 16						+		+	+			+	+	+	+
ПРН 17					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 18	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 19					+		+			+	+	+	+	+	+
ПРН 20						+		+	+	+	+	+	+	+	+